

À UNE RAISON

Un coup de ton doigt sur le tambour décharge tous les sons
et commence la nouvelle harmonie.

Un pas de toi c'est la levée des nouveaux hommes et leur en
marche.

Ta tête se détourne: le nouvel amour! Ta tête se retourne,-
le nouvel amour!

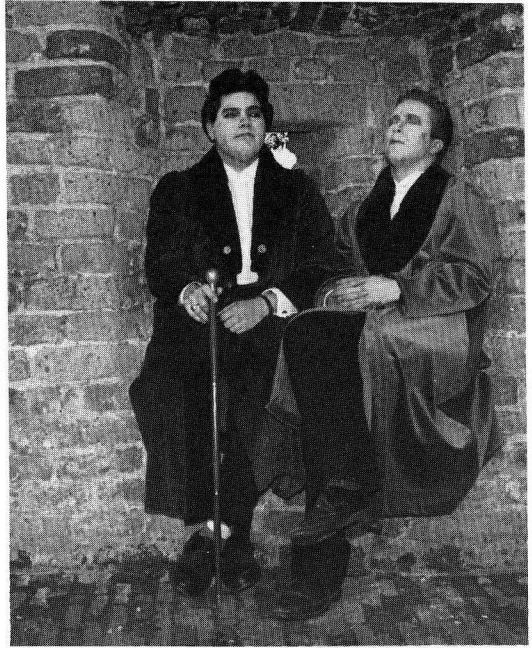
"Change nos lots, crible les fléaux, à commencer par le temps,"
te chantent ces enfants. "Elève n'importe où la substance de nos
fortunes et de nos vœux" on t'en prie.

Arrivée de toujours, qui t'en iras partout.

Arthur Rimbaud

Terwijl hij haar steun en liefde meer dan wat ook nodig had, liet zij hem in de steek. Het werd zijn dood. Hij stierf, 51 jaar oud na een bloedspuwing op het toneel. Opgebrand, uitgeblust, en liet een dochtertje na en enige van de grootste kluchten uit de wereldliteratuur.

Stukken die nog altijd niet aan grootheid hebben ingeboet, ook na zoveel eeuwen niet. Vergeten is wel de wrange bijjsmaak van Molière's eigen ongelukkige liefde. Maar er zijn andere manieren om L'Ecole des Femmes te spelen. De Franse poëzie werd omgezet in vloeiend Nederlands proza. De prachtige kledij van zijde, brokaat en goudverguldsel waarmee indruk op het hof moest worden gemaakt verdween, evenals de prachtige decors en decormachines. Het decor van nu is sober, met licht dat Molière zich niet denken kon, met kleding als spoken uit de renaissance, in de geest ervan, maar toen nooit gedragen.

Nog altijd loopt het spel als een tijdbom af naar zijn finale explosie. Stapelen dubbele bodems zich op om onder het publiek te openen. Maar het stuk van nu bevat symbolen zonder ooit symbolistisch te worden. Het spel is soms gestyleerd naar de gebruiken van toen, soms rauwer, soms luchtiger. Arnolphe, Agnes, Horace zijn poppen aan touwtjes van het lot dat hen neerdrukt of opstuwt, en toch steeds mensen die eigen dromen, ijdel of succesvol, na blijven streven. Terwijl alles al beslist is.

Een spel van beelden vol illusies: zijn dat Arnolphe's handen, zo vol nadrukkelijke uitleg samengevouwen, uitgemergeld bedelend om aandacht? Is zij Agnes zoals zij zichzelf ziet, of zoals Arnolphe of Horace haar zien? Klein, nederig, getergd.

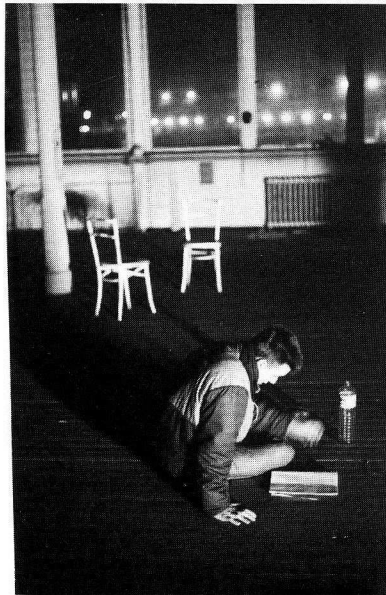
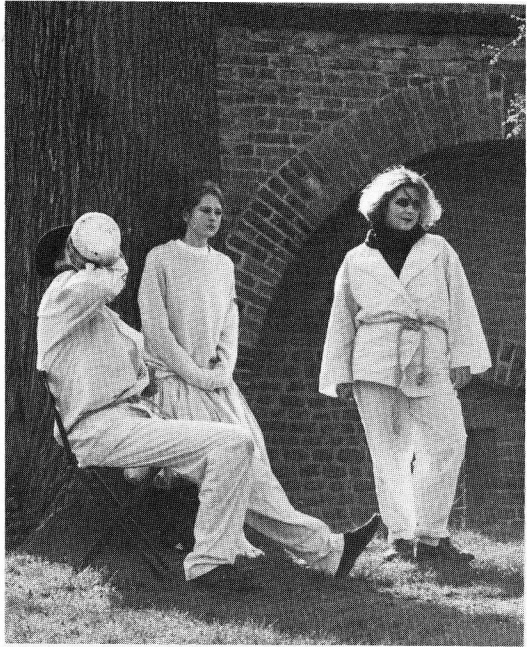
Tenslotte blijken al die interpretaties illusies, en alle illusies interpretaties. Wat rest zijn gebeurtenissen die elkaar zonder noodzaak, zonder logica, onafwendbaar en onvermijdelijk opvolgen.

L'ECOLE DES FEMMES

De nacht is warm, en koud voor wie alleen is. Arnolphe is lang van huis geweest. Een luttele tien dagen. Veel te lang. Zijn koude berekening houdt niet langer stand tegen jonge dromen. En het publiek gaat opgelucht naar huis, te voet, per fiets of met gemotoriseerd vervoer.

Parijs. Het publiek verlaat nog lachend de grote zaal. In de foyer gonst het over Molière's jongste klucht: "Een sprankelende tekst. -En geniaal hoe hij zo'n zot op de planken zette. Virtuuoos." Er wordt druk nagepraat, de verkoper van warme gepofte appels heeft een goede avond."Die monsieur De La Souche was ook volslagen belachelijk, van begin tot eind. -Dat kunnen al die oude potentaten die met geld en macht bezit van jonge meisjeswillen nemen in hun zak steken."

De wat beter ingelichten, de immer nieuwsgierige roddelaars voor wie geen nieuwtje in het oude Parijs verborgen blijft, kijken wat bedenkelijker: "Natuurlijk, het stuk is briljant. Geen groter schrijver of vertolker van kluchten dan Jean Baptiste Molière. Maar hoe kon hij het zichzelf aandoen zo meedogenloos over oude minnaars te schrijven?

Hield hij tenslotte zelf niet van de zoveel jongere Armande Bejard, wiens lijfeigene hij was, voor wie hij alles deed, die hij geen strobreed in de weg kon leggen? Armande, die de dochter was van zijn vroegere geliefde Madeleine, en zijn vrouw. Armande, die door Molière gemaakt was tot de grote actrice, de ster van de Troupe du Roi, en hem bedroog waar, wanneer en met wie zij kon. Met blauwbloedige rokkenjagers die aan haar een mak en zalig prooietje hadden. En nooit klaagde hij. Nooit sprak hij tegen haar één onvertogen woord. Zo anders was hij dan die verzuurde huistiran Arnolphe. En toch hield hij het publiek niet alleen een spiegel voor, maar ook zijn spiegelbeeld. Hoe kon hij het zichzelf aandoen?"

Terwijl Molière geplaagd werd door geestelijkheid die zijn excommunicatie eiste, door Lodewijk XIV die hem niet altijd wenste te beschermen, door afgunstige critici die de meest vuige laster over hem spuiden.

L'ECOLE DES FEMMES

van Jean-Baptiste Poquelin dit Molière

Vertaling	E. Dobbenberg
Enscenering	Robbert So
Dramaturgie	Rick van Vliet
Arnolphe	Paul Konijnendijk
Agnès	Pety de Bruin
Horace	Hans Bom
Alain	Jeroen Blom
Georgette	Carine Kerstens
Chrysalde	Miranda Megens
Vaders	Thomas Houdijk
	Eugène Quant
	Pieter Joost van Wattum
Notaris	Gideon Ramaker
Vleugel	Clemens van Oostaijen
Dwarsfluit	Pauline Toolens
Muziek	Satie
Kleding	F. de Bruin, Pety de Bruin, Carine Kerstens
Patronen	Academie de Couture
Fotografie	Jan Paul Mioulet
Organisatie	Jeroen Blom, Marike Dobbenberg, Bob Kaarls, Paul Konijnendijk, Ralph So, Robbert So
Met dank aan	Anjerfonds Rotterdam Fonds Bijzondere Voorzieningen EUR Piano-Atelier Hupkes & Soesman
Toneelgezelschap Blauw bespeelt	De Leidse Burcht, 25 maart Academieplein Groningen, 29 maart Holland Amerika Lijn, 21 april Hal 4, 28 en 29 april

